

Szondolat

Szerkeszti: Kemenes Lajos

Tartalom:

Csak vigyorogjanak! ▲ „A legnagyobb ember.“ ▲ Ki látta őt...? (Vers.) ▲ Beszéljünk Sokorópátkáról! ▲ Mosónő cigarettával. ▲ Dr. Valuta Mór fenyeget. ▲ A kém. ▲ Roboz Imre bandája.

Megjelenik hetenként.

Budapest, 1920. június
hó 24. ▲ II. évfolyam
26. szám. ▲ Előfizetési
díj $\frac{1}{4}$ évre:
50 korona.

♦ Kiadja a ♦
Központi
Sajtóvál-
alat
R. T.

ÁRA

TIVOLI MOZGÓ

VI., Nagymező-utca 8. Műsor jun. 27-30-ig

Veritas vincit!

Főszerepben: MIA MAY.

Julius 1-4-ig

Harakiri

Egy japán leány története 6 felvonásban.

Főszerepben: RESSEL ORLA.

Előadások naponta 1/25, 1/27 és 1/29 órai kezdettel.

OMNIA

Mozgóképpalota

VIII. ker., József-körút 31. sz.

Junius 27-től július 4-ig

Utolsó hajnal

Phönix film. Irta: Siklósi Iván.

Főszerepekben: Leopold Kramer,
Cláry Lotto és Balassa Jenő.

Előadások kezdete naponta d. u. 4, 6 és 8 órakor.

JARDIN DE PARIS

Az előkelő világ szolid szórakozóhelye. Csupa elsőrendű bel- és külföldi attrakció. Arnyas kert. Elsőrendű konyha. Speciális uzsonnák.

Scala Színház

Angol Park mellett

Minden este 7 órakor Péchy Erzsébet, dr. Székelyhidy, Galetta és Gyárfás Dezső főléptével: **Szép Heléna**. Vasárnap délután 4 órakor Pünkösdi rózsák.

MOZIT

akar berendezni villany-,
mészfény- vagy acetilenre?

Kérjen árajánlatot
Hatschek és Farkas
kinematografiai szaküzletétől
Bpest, Károly-körút 26.

Filmkölcsönző! TELEFONSZÁM: 142-78.

Hirdetéseket

a Nemzeti Ujság, Uj Nemzedék, Uj Lap, Gondolat, Képes Krónika és Neue Post-ra felvesz a kiadóhivatal, Budapest, IV., Gerlóczy-utca 11. sz. és a könyvkereskedésünk IV., Duna-utca 6. (Klotild-palota, Belvárosi kávéház mellett.)

KERTMOZI

(Városligeti fasor és Aréna-ut sarkán.)

Nagystíli új műsor!

Töviskoszoru

Egy leány kálváriája 4 felv.-ban. A főszerepben: Carola Toelle. Előadások este 3/9 és 10 órakor.

FŐVÁROSI CINEMASZÍNHÁZ VÁROSLIGET.

Telefon 107-46.

Igazgatóság: Könyöt Sándor és Társa.

Este fél 8 órakor.

Délután 4 órakor.

Szenzációs békeműsor.

4 Urnann, Frank Eders és a Halálmegvető?
Jegyek az összes jegyirodáknak kaphatók

A keresztény
magyarország
nagybankja

a

Magyar Nemzeti Gazdasági Bank

Idéiglenes helyisége

IV., Gerlóczy-u. 11. I. em.

Előad betéteket folyó-
számlán és takarékpénztári könyvecskére.

Részuények ára 105.— kor.
darabonként

Hansa cigarettahüvely vattával

HANSA CIGARETTAPAPIR

Gyártja:

NOVEMBER JENŐ

Budapest, II., Lövház-u. 22/a. Telefon: 175-42.

Szondolat

Csak vigyorogjanak!

A világ zsidósága ellenünk röffent megint és bojkottot rendeztet Magyarország ellen. A világ minden zsidójának köze van hozzánk, beleszólhat belső ügyeinkbe és olyan kormányirányzatot követelhet, amely faji céljainak megfelel. Amikor a zsidó faj uralkodott és terrorlegényekkel mészároltatta a magyarságot, senkinek nem volt eszében, hogy bojkottal vagy bármiféle eszközzel kényszeríteni akarta volna az akkori kormányt, hogy a magyarság üldöztetését és irtását hagyja abba. A nemzetközi szokás palástjába burkolódtak, mondván, hogy Magyarország belső ügyeibe nem illik beavatkozni. Sőt! Minden eszközzel igyekeztek megtörni az ántánt ál-

tal elrendelt bojkottot. Ágyut, munióit és hadifelszerelést csempészték az országba, hogy a zsidóságnak minél hathatósabb védőrendszere legyen.

A kalocsai akasztás, az ország-házipince véres éjszakái belső ügyek voltak. Schwarcz Mór felpofoztatása, Krausz Izidor fültövon billentése, a terrorfiuk felakasztatása már nem belső ügy, a Krausz Izidor füle tövén eldurant pofon visszhangot ver az egész világon, minden zsidó borogattja miatta a fejét. A magyar bíróság ítéleteit külföldi zsidó szünhedrionok bélyegzik tarthatatlannak. Az ő szemükben a Schwarcz, meg a Spiczter ártatlanok. Őket nem kinezta, nem sértegette, velük nem kegyetlenkedett, tőlük nem lopott, náluk nem puffadt kövérre mások veritékén. És ha tudják is, nekik ez pipafüst. Egyetlenegy a fontos: zsidót mer-

Szándék

tünk bántani! És gátat merünk emelni a zsidó tulsuly ellen és le merjük törni, illetve csak hirdetjük, hogy le fogjuk törni őket! A rosszszerű zsidó ne nyulj hozzám-má vált és a zsidó elintézése terror és barbarizmus. Ha még legálább pogrom lett volna, mely az elnyomott fajtának kétségbeesett védekezése a rendelkezésére maradt egyetlen fegyverrel, a fizikai fölényvel, de nem, mindannyian a pogrom ellen küzdünk és a népakarat lázongását folytonos frázisfecskendővel oltjuk. Kénytelenek vagyunk védeni a fajt saját bűneivel szemben, nem akarjuk a faj egyetemét kitenni a fizikai megtorlásnak.

Mi a hála?

Az, hogy piszok sajtója liberálizmust hirdet, hogy kosorru riporterei behálózták a keresztény politikusokat, hogy Sándor Pál körül nyüzsgenek az országházban, hogy kaján kárörömmel hirdetik a kurzus végét. Állandó érintkezésben vannak külföldi farkonaikkal és most minden hivatalos nyilatkozat ellenére szolidárisak a bojkottálókkal. Érzik, hogy nincsenek védelem nélkül és szemtelenkednek, prófétáskodnak, nyüzsgenek, jósolnak, köpködnek, rázzák az öklüket és várják a politikai helyzet kikényszerített megváltozását, amikor az összerablott és lopott gazdagság tetejére kiépíthetik politikai hatalmuk láncolatát, mely lehetőleg lenné fogja tenni a magyarságnak

a jövőre vonatkozólag a rabszolgalázadást. Mert az ő szemükben az egész öntudatraébredés nem más, mint rabszolgalázadás, melyet le kell törni. A letöréshez kívülről kell segítséget hozni. Tehát jött a bojkott, a vörös zsidók sorompóba állították a proletáriátust. A hollandi, osztrák és oláh kocsitólók, a szerb és cseh vasuti fékezők erejével akar nyakunkba ülni megint a zsidó, ki szörnyszerű testi megjelenésének megfelelő mentalitással kibélelve leskelődik és ujjong, hogy megmozdultak segítségükre a világ csatornái és visszaszerzik a kicsavart hatalmat.

Gyáva zsidót láttunk olyat is, aki megijedt. Olyat azonban, aki félne a magyarság ellen cselekedni, még nem látott senki. Esküdt ellensége a keresztény magyarságnak és fölesküdt barátja az oláhnak, cseheknek, rácoknak. Őt annak a fajtának a boldogulása, melyben él, csak addig a pontig érdekli, ameddig hajlandó a zsidó kizsákmányolást, kéjszótárságot, nyereszkezdést szolgálni. Azontul ellenség, melyet minden eszközzel le kell törni.

Apró zsidók ujjongva hiresztelték már hetekkel előbb, hogy bojkott lesz. És vigyázzon mindenki. Ha esetleg olyan fázisa lenne ennek a harcnak, mely kinos és keletlen lesz nekünk, a zsidó vigyorogni fog. Köhögni fog és kezét dörzsöli, mint a jó üzlet után. Nekünk elhagyottan, de meg

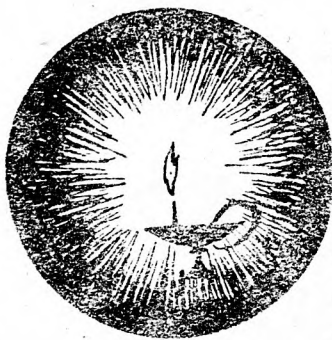
Szombat

kell vivni ezt a háborút is. A zsidók által felizgatott hécsi trógerek nem fogják letörni tudni ezt az irányzatot, melyet nagyobb hatalmaknak, a kurzus-balkeztü vezéreinek sem sikerült. Most legalább jönnek a tettek, a tetszegeny irányzat cselekedni fog, mert nem türheti, hogy hájas és puffadt zsidó bankárok, szikár hazardörök, karvalyképü szerkesztők és boglyas munkásvezérek kezüket dörzsöljék.

Vigyázzanak magukra és ne vigyorogjanak! Ne röhögjenek és ne kívánják, hogy a bojkott sikerüljön. Mert mielőtt a faji uralom visszaállítódnék: nem lesz kivel visszaállítsák, a fellángoló magyar közindulat megsemmisíti őket. És ha százszor meg fogjuk tiltani tömegeinknek a kulturember borzalmával, nem lesz erőnk, hogy megakadályozzuk azt, aminek nevét is rettegünk leirni. Barbár kihívásra barbár lehet a válasz. Rajta tehát, magyarországi zsidók! Röhögjétek! Himnuszotokból egy sort vágunk hozzátok: ez a harc lesz a végső! Csak vigyorogjatok!

„A legnagyobb ember“

Budapestben bizonyos öblös, puffogó hangulattal és széles, szájtepő csodálkozással szokás ki-

mondani: „a legnagyobb ember“.

De kicsoda nálunk a legnagyobb ember? Az például, aki elvesz egy csunya lányt tizmillió hozománnyal. Vagy az, aki igazgatósági tag lesz valamelyik banknál. Vagy az, aki a bakk-asztalnál nem vág be ötre és aztán tizenkét-szer üt egymásután. Ilyen fogalmak vannak ebben a rothadó és beteg városban az emberi nagyságról, a hős-tiszteletről.

Ma már azonban nyilvánvalón van hőse Budapestnek is, még pedig fajtájából hőse: Jellinek Morton az, a félmilliárd-csempésző, a szemfüles pénzügyi kalandor, a jóhiszemű pesti „palik“ becsapója, aki külsejében is méltó a városhoz. Alacsony, vékonyka legény a félmilliárd irigyelt csenője, aki — úgy látszott — nem sok vizet zavar majd egész életében. Süket volt, nagyot hallott és mikor beszéltek vele, tölcserít formált tenyeréből, hogy jobban értse a beszédet. Ez az elégtelensége okozta azonban a szerencsét. Legendás pályafutását azzal kezdte, hogy mint az állam alkalmazottja, a

Sundolat

bécsi telefonok jelentését a maga hasznára gyümölcsöztette és a tőzsdei árfolyamot előre megtudva, veszélytelenül nagyobb üzleteket köthetett. Egy alkalommal, minthogy magyarul vette fel a jelentést, a négy helyett hetet értett. Szóval igazán nagyot hallott. Ezért kissé beuszott az üzletbe. Ekkor kezdte meg a hólabda-szerű kölcsönkéréseit, amennyiben 100.000 koronát kért egyik ismerősétől, azzal a feltétellel, hogy másnap megad neki 200.000 koronát. Az első ember léprement. Odaadta a 100.000 koronát s másnap csakugyan visszakapta a 200.000 koronát. Morton ur tudniillik egy másik ismerősétől 200.000 koronát kért, azzal az ígérettel, hogy másnapra 400.000 koronát fizet vissza. Ezt is kielégítette. Most egy harmadiktól 400.000 koronát könyörgött ki, huszonnégy óra alatt fizetendő 800.000 koronáért. Így indult meg a lavina, a sok hólabdából valóságos hógörgeteg lett és nőttön-nőtt az adóssága, de a hitelle és a hirneve is. Végül aztán a legmohóbbak, a híresek és befolyásosak rajtavesztettek.

Ez a kis süket emberke, a testi hibájával s a közepes szellemi tehetségével könnyű siker után jogosan megvetette a körülötte sürgő-forgó budapestieket. Volt bizonyos tudása is. Egy alkalommal felolvasott a cipő történetéről. Wundt-nak, a német tanárnak egyik legszorgalmasabb hallgatója volt, mindig az első padban

ült és a szemináriumba is beke-rült. Amerikában született és amerikai állampolgár volt. Kis céljai érdekében egyaránt lobogtathatta a csillagos lobogót és a piros-fehér-zöld zászlót, a német egyetemek bizonyítványát és az „Ott-hon-kör“ tagsági jegyét. Anyja híres énekesnő s az ő révén ismerős volt a budapesti művészi világban is. Nem lett volna telivér budapesti, ha nem foglalkozott volna a pszicho-analizissal, félig mint műkedvelő érdeklődő, félig pedig mint műkedvelő elmebeteg. Mert Morton urnak különös rigolyái voltak. Beletemetkezett a könyvekbe és hónapokig senkihez sem szólt. Aztán nagy társaságokban, mikor valakivel beszélt, egyszerre leguggolt és vagy öt percig úgy guggon hallgatta, hogy mit mondanak neki.

Lipcsében és Bonnban tanult, ahol a vagyona és az ujdonsült nemessége révén — a „haraszi“ előnevet kapta — bekerült a legelőkelőbb „Burschenschaft“-okba és német hercegekkel tegeződött a diákkocsmákban. Rá várt volna az óriási Jellinek-vagyon, mely mai számítás szerint legalább 100 millióra tehető. Etnografiával és folklórelvel foglalkozott. Végzete az volt, hogy hazajövet belekerült a budapesti ujságíró-dzsungelbe, ahol ez a kissé félszeg, németes műveltségű, ferencjézsefben járó süket gnóm kigubózodott és a pszichoanalízis tanulmányozójából a pszichoanalízis tárgyává lett.

Szombat

Mind gyakrabban lehetett látni nők társaságában, amint a budapesti divat megkívánja, „jó nők“ társaságában, akik pazarul öltözködnek és briliánsokat viselnek. Természetesen szerelmei nem voltak, csak „nők“. A család attól tartott, hogy a kis elfajzott és beteges könyvmoly a lélektani könyveibe örül bele. Nem sejtette sem a család, sem azok, akik az „Ott-hon-kör“ bak-asztalánál ismerték őt, hogy sajátos lelki terheltsége milyen alakban robban ki.

Most természetesen mindenki csodálkozik, hogy ez a szürke, tanáros kis figura egyszerre legendás vagyonnal inalt el és a mai zavaros idők ragyogó nemzetközi kalandorává vált. Általában ezekben az időkben kitetszik, hogy itt nálunk mennyire nem ismerik az embereket. Sohasem kerülnek az élre, akik hangosak és jelentősek, hanem a szerényen megbuvók. Kun Béla a néhai „Budapesti Napló“ szerkesztőségében aféle kis bolyhos lógós hirlapírócska volt, aki a halálozási híreket ragasztgatta és két elkoptatott frázisnál többet nem tudott leírni. Szamuely Tibor pedig egy könyomatos ujság ártatlan kis munkatársának látszott. Ugy rémlik, hogy a történelmi forrongásban lakozó démoni erők egy pillanat alatt átpattannak az emberek lelkébe és a sorsot ketten csinálják, az ember s a történelem, melynek anyaga az ember.

Budapesten különben a fél-

milliárd elpárolgása után valami csöndes gyász lebeg. Pokoli kínzása, tantaluszi bünhődése a mohó és kapzsi embereknek, hogy még csak nem is jajgathatnak és azok, akik a gyémántspekuláns által elvesztették egész vagyonukat, semmi lármát sem verhetnek, mert ezzel elárulják magukat, hogy ludasok az üzletben. Így aztán a kárvallottak naponta kénytelenek bizonyítványt kiállítani, hogy Jelinek Morton „derék, becsületes férfiú“ és ők nemcsak, hogy károsodtak, hanem vagyoni helyzetüknek nagyon használt a félmilliárd kicsempészése. Az, aki ez aranyborju körül táncoló várost ilyen leleményes fogással megleckéztette és keresztényi türelemre, önmegtagadásra, alázatira, a szegénység megbecsülésére tanította, valóban nem érdektelen egyéniség.

Ezuttal csakugyan osztanunk kell a budapesti kávéházak itéletét: — ő „a legnagyobb ember“.

.....
A Nemzeti Vagyonmentő Vásár aukcióján árverésre kerülnek:

1920. június 26-án: M. Magyar Gusztáv, Kada Alajos, Mednyánszky stb. festményei, rajzok, porcellánok, üvegek, pipák, botok.

Jun. 28-án: Pataki L. stb. festményei, Kernstock, Rippl-Rónai rajzai, porcellánok, üvegek, férfi-, női- és gyermekruházati cikkek.

Június 30-án: Kézdi-Kovách, Joachim stb, festményei, rajzok, porcellánok, üvegek, kézimunkák, selyem-, csipke- és egyéb himzések.

Julius 1-én: porcellánok, üvegek, kézimunkák, selyem, csipke, egyéb himzések és vegyes tárgyak.

Julius 2-án: butorok és berendezési tárgyak, kézimunkák, selyem, csipke, egyéb himzések és vegyes tárgyak.

Az árverések minden hétköznap d. u. 4 órakor kezdődnek X., Kinizsi-utca 2. szám alatt.

Szendelát

Ki látta őt...?

*Ki látta őt, amint hóval födött
Mezők beitták titkos lábnyomát?*

*Ki látta őt, amint az esti köd
Kék fátyolán suhanva szálla át?*

*Ki látta őt, derengő hajnalok
Nagy utain kit némaság kísér,
Vihar ha zug, napfény ha felragyog,
Ki szállva-száll, kit csüggedés nem ér?*

*Ki látta őt, ha koldusok lakát
Halkan betölté s loppal szállt tova?
Ó-kuriáknak alvó ablakát
Ha megzörrenté, éjek vándora?*

*Ki látta őt, ha izzó két szemétől
Nagy éjeken kigyul a szemhatár,
S holt századoknak rég letűnt ködéből
Apáknak lelke a fiakba száll?*

*Ki látta őt, ki ő, ki szárnya röptén
Titkos reménnyel bús szivekbe tört,
Kinek, mely oly soká virraszta, jöttén
Meglebbenté gyászfátyolát e föld?*

Szoblat

Keserv szüretjén, könnyeket ha sajtol
Tüzes szemünkből fojtott gyűlölet;
Ki vagy Te, oh ki jössz s szívünkbe markol
— Borzongató üdv, — két titán-kezed?

Alvó erőknek ébredése vagy tán,
Mely sarkain megráz világokat?
Uj ítélet tündöklő felragyogtán
Első sugár vagy, mely szívünkbe hat?

Ki vagy? Ki küldött? Oh ki látta jöttöd,
Ki tort ülsz minden fájdalma felett?
Ki alvó lelked sirkövét ledöntöd,
Ki vagy Te? Oh ne kérdezzük neved!

Te itt vagy, itt; ébresztőd harsonája
Égek magas kárpitjáig rivall:
Uj frigyre lép ma uj évezred álma
Egy ébredő nép millióival.

Ajtay Miklós.

Beszéljünk Sokorópátkáról!

A kisgazdák minisztere elmond egyetmást a híres faluról meg a haramiáról: Ihász Laciról.

Nagy szeretettel fogadott őexcellenciája, sokorópátkai Szabó István, mikor azt hallotta tőlem, hogy szeretnék a falujáról valami kedveset írni. Mert én ugyan mintt dennap találkozom jellegzetes személyiségével a Ház folyosóján, meg a Festetich-palotában és hol itt, hol ott hallok valami újat, Sokorópátkáról, de vannak még halandók, akik semmit sem tudnak e boldog kis paradicsomról. Bizonyára azt sem tudja sok ember, hogy mióta Sokorópátka minisztert adott a hazának, azóta tizenöt hold prima földje van ott a plébánosnak. Mert Szabó István vallásos ember s ha már kijárta, hogy papja legyen a falunak, megadatta a papnak a kenyeret is. Haller minisztertársánál vitte keresztül a 15 holdat s ha Szabó kegyelmes ur haza érkezik a falujába, igy incselkedik a papjával:

— Na, főtisztelendő uram, ki a legnagyobb ur Sokorópátkán?

— Ki más, mint Szabó István!

— Én pedig azt tartom, hogy főtisztelendőséged!

Nagyon szeretik a falujában Szabó Istvánt s megbízható forrásból tudom, hogy kezet csókolnak neki, mikor ráadás csizmájában végigmegy a nagy utcán. Rendes körülmények között nyakigérő sár van Sokorópátkán, de e tekintetben Geszt se volt különb. Pátkán azonban máris rakják lefelé a jó kemény köves utat Győr felé. Meg is fogják emlegetni az emberek ezt az utat:

— Ezt az utat pedig akkor csinálták, mikor a Pista bíró miniszter lett Pesten.

Mert Szabó István mégcsak községi bíró volt ezelőtt egy évvel Sokorópátkán. Láttam egyszer a fiát is a Festetich-palotai klubhelyiségben, amint betyáros kis sarkantyus csizmában érdeklődött a közügyek iránt. Irigyeltem egy kicsit a sorsát, mert ő bizonyára előbb lesz bíró Sokorópátkán, még az apjánál is.

De nem térek el a tárgytól. Megvallom: ezuttal nem a miniszter ébresztette fel az érdeklődésemet Sokorópátka iránt, hanem Ihász Laci, a bakonyi haramia, aki egy jó puskával rettegésben tartotta két hétig a falut, mint annak idején Vitális Imre az egész Sárrétet Biharországban. Róla meg a faluról szerettem volna bővebbet hallani a kegyelmes urtól, akit éppen bizalmas megbeszélésen találtam a pártban Meskó Zoltánnal, Bottlik Józseffel, Rubinekkal s még vagy három kisgazda fővezérrel dolgozott. Kikerestünk egy csendes divánt az egyik teremben, kényelmesen elhelyezkedtünk, aztán megindult a beszéd Sokorópátkáról. Mondhatom, hogy Benárd miniszter nem beszélt olyan ragyogó szemekkel a trianoni szökőkutakról, mint Szabó István az ő szeretett pátriájáról.

— Hát az Ihász Laciról akar valamit tudni? Nagy lóköto volt az gyerekkorától kezdve. Már suhanc korában gépsziját lopott, becsukták érte s azóta se volt Sokorópátkán. Tavasszal vetődött újra közénk. Az apja is dologkerülő volt, ürgeöntéssel foglalkozott s a fia juhászlegény volt.

— Mikor legutóbb otthon jártam, szembe jött velem az utcán. Azt kérdi tőlem az egyik gazda, hogy ismerem-e?

— Ezt a gazembert? — kérdezem.

— Azt mondja erre Ihász: Nem vagyok én már gazember, megtanultam becsületes lenni. Bejártam

Szondolat

Franciaországot, Spanyolországot, sok mindent láttam, jó ember lettem.

— Erre alig pár napra hallom, hogy betörték a Szövetkezet boltjába. A csendőrök elfogták ifju Makkos Inrét, meg Jófejü Józsefet — a harmadik, aki Ihász Laci volt, — megugrott. Itt Pesten olvastam aztán az ujságban, hogy ez a gazember miként üzengetett be a faluba. Bevette magát a Harangozóhegy sűrűjébe, amelyik a Bakonyig megy s onnan zsarolta a népet.

Többet nem tudtam meg a kegyelmes urtól a sokorói betyárról. Hanem aztán annál többet a faluról. Összefoglalva körülbelül így hangzik a történet:

— A Bakonyból három hegyláng fut a Duna felé, a középső völgyben fekszik Sokorópátka község. Hajdanában Pátkahegynek hívták a falut, a hegy után, — később Potyka volt a neve, mert sok halastó terült el körülötte. A falu fölött emelkedik a Harangozó-hegy, csucsán még ma is verdesi az eső a Pálos-rend klastromának romjait. S mivel Fejérmegyében is van egy Páka község, éppen Szabó István indítványozta még fiatal képviselőtestületi tag korában, hogy a nyugati hegyhát után vegye föl a község a Sokoró előnevet. Így került a sok gömbölyű o-betű a falu nevébe.

— Ma három korcsma van a faluban, de három a tanító is. Mindössze 900—1000 lelket számlál a község, amelynek kitünő bora volt, szekérrel jártak régente a zsidók messze földről a sokorói pincékbe. A filoxéra nyomorba döntötte a népet. Kivándoroltak Szlavóniába és Amerikába. 1911-ben községi bíró volt már Szabó István és szerencsés kézzel irányította a kis község hajóját. Ugy felvirágoztatta a falut, hogy ma három tanerő ojtogatja a kis sokorói gyerekek fejébe a tudományt, van szép sugártornyú templomuk, melynek alapkövét maga Sokorópátkai rakta le 1910-ben. Van Fogyasztási Szövetkezet és

Gazdakör, ahol téli estéken és vasárnap délutánokon megtárgyalják a közügyeket.

— A zsidó-kérdést is megoldották már régen: a föld keresztény kezén van s a faluban nincs egyetlen egy zsidó sem. Nincs rájuk szükség — és Sokorópátkáról 10 év óta egyetlen magyar sem vándorolt ki. Kaptak földet a vallási alapból, előbb 512 holdat, aztán még 1200-at. Most már építik a kopogós köves utat is.

— A zsidókat nem kellett bottal kiverni, — fejezte be a miniszter. Mentek azok maguktól. Vissza pedig meg sem próbáltak jönni. És eljöhethetne egyszer megnézni, hogy milyen boldogok vagyunk. Követhetné példánkat minden magyar falu, — akár Budapest is. Nem kell ahhoz bot. Elég a penna is, csak írni tudjon.

Mosónő cigarettával

Régi mosónők, aki éveken keresztül járt hozzánk, a mult őszszel eltűnt. Sokáig kutattunk utánna, mig végre megtudtuk, hogy házat vett

32.000 koronáért valahol a környéken s azóta nem jár mosni. A feleségem látta is egyszer a csarnok előtt. Félszékér ribizlit hozott a kertjéből s azt árulta 20 koronájával. Megszakadván véle az összeköttetésünk, más mosónő után néztünk, mert bizony esztendeje mult az utolsó nagymosás óta és csak ugy hétről-hétre tengődtünk a kismosások mellett. Hamarosan kiderült azonban, hogy a mosónők fajtája kiveszöben van Budapesten, mert minden kérdezősködés hosszú hónapokon át sikertelen maradt, hírét sem hallottuk mosónőnek, mig

Szombat

vége a napokban mégis csak ráta-
láltunk egyre. A szomszéd házból
érkezett a hír, hogy ott nagymosás
van valakinél, amire aztán sietve
csaptunk le az ott működő mosónőre
s megkértük, hogy bocsátkozzék ve-
lünk is tárgyalásba a rég óhajtott
nagymosás megtartásának érde-
kében.

Hajlandónak mutatkozott a meg-
beszélésre s munkája végeztével át-
fáradt hozzánk és előadta igényeit.
Ezek az igények a következők
voltak:

40 korona napszám.

Reggeli: Fél liter fekete kávé, va-
jas vagy lekváros kenyér.

Tízórai: Fél liter fekete kávé, va-
jas kenyér, esetleg előző napról való
ételmaradék.

Ebéd: Husleves, főzelék feltéttel,
valami kiadós tészta.

Uzsonna: Mint a reggeli.

Vacsora: Mint az ebéd.

Minden étkezéshez egy cigaretta.
(Szavamra igaz a cigaretta.) A fe-
kete lehet hadi is, a fontos, hogy
sok legyen, mert szenvedélyesen
szereti a fekete kávé. Természetesen
csak cukorral, semmi esetre sem
sacharinnal.

Délben egy óra szünet, tízórainál
és uzsonnakor fél óra. Reggel 8-kor
jön, este 6-kor megy.

Az étel mennyiségének bőségesnek
kell lennie, mert odahaza kereset-
képtelen anyja van, akinek ő visz
haza kosztot. Ennek a követelésnek
illusztrálásául megmutatta, hogy
ma például husz darab turós gom-
bócot visz haza onnan, ahol volt.

A mosáshoz szükséges minden
anyagból bőséges mennyiség kell
hogy rendelkezésre álljon, szappan,
mosószóda, mosópor, lugkő, kékitő,
mert különben nem tud dolgozni.
(Egy pillantás a szatyrába és azt is
megtudtuk, hogy az esetleges feles
szappant, fát, miegymást a végén
hazaviszi.)

Kikötötte magának, hogy saját
szennyesét is — öt-hat darabot —

kimoshassa a miénkkel együtt, vé-
gül edig előre megtiltotta, hogy a
nagyága felügyeletet gyakoroljon,
mert ő nem enged parancsolgatni
magának.

— Aki sokat beszél, az mossa ki
maga a ruháját! A nagyságának
semmi dolga a mosókonyhában —
mondá szigoruan.

Ezen az alapon a nagymosás
legalább 450 koronába kerülne, nem
számítva azt, hogy nagyon való-
színű, hogy közben néhány darab
ruha el is tűnhetik. Aligha hihető,
hogy a mosónő, aki mindennap
munkában van — hozzánk is csak a
jövő hónap 10-ikén jöhet — a
saját szennyesét hozza el mosni,
valószínűbb, hogy a darabszámra
elvéallalt ruhát mossa ki így aprán-
ként ott, ahol van és azzal is meg-
keres tisztán 50 koronát naponta. Ő
tehát ellátja anyját és önmagát, ke-
res naponta 100 koronát készpénz-
ben, nem számítva a lopott és meg-
takarított értékeket, vagyis éven-
ként félretehet 36.000 koronát, há-
romszor annyit, mint amennyit egy
táblabíró kap. Emellett úgy él,
ahogy akar, mert azt is kiköti, hogy
az legyen az ebéd, amit ő szeret.

— Egyszer főzhetnek azt, amit az
ember megkíván, maguk is. Ha
nem akarnak, akkor ne tartsanak
nagymosást.

Mint látható, önagyága teljes tu-
datában van annak is ki is használ-
ja azt, hogy ő diktál és mi enged-
meskedünk, mert ha nem, akkor
fütyül ránk és mi moshatjuk ma-
gunk a ruhánkat, mert ki tudja,
mikor találunk egy másik mosónőt
s ha találunk is, jobb lesz-e az
ennél?

Érdemes feljegyezni ezt akkor,
amikor a külföld rémmeséket ter-
jeszt a magyarországi fehér terror-
ról s a nemzetközi munkásság bojk-
kottal akarja megvédeni a szegény
üldözött magyar munkásokat. A
mosónő természetesen még nem je-
lenti az egész munkásságot, de jel-

lemző példány, mert azt mutatja meg, hogy milyen nagy ur lehet a munkás, ha dolgozni akar. És ha nem akar? Akkor talán még nagyobb ur lehet, mint például a házmesterem, aki vad kommunista volt, elbocsátották a gyárból, most pedig minden nap halászni jár a Dunára s naponként 4–500 koronát árul ki a halaiból.

Dr. Valuta Mór fenyeget

Pénzügyminiszter Ur!

Mig ön kisdéd játékaival üzi az ország megmentése érdekében, addig mi, u. n. „valuta-üzérek“ a legnagyobb válságok közt vergődünk. Mindenki előtt le kell szögezmem, hogy nem mehetek el megjegyzés nélkül e megbélyegző elnevezés mellett, ki kell jelentenem, hogy a közvélemény igazságtalan velünk szemben, amikor egyszerűen valuta-üzérnek és hitvány söpredékeknek bélyegez bennünket. Látszik, hogy nem ismernek bennünket, mert különben tudnák, hogy egyike vagyunk a főváros lelegegánsabb kasztjának és becsületünk ellen az Országos Kaszinó sem emelhetett eddig kifogást, igaz, hogy erre nem is adtunk módot, mert elvből nem tartjuk összeegyeztethetőnek, hogy valaki közénk tartozzon és ugyanakkor a Kaszinóban is érvényesüljön. Mi elkülönítettük magunkat és Sztérényivel együtt valljuk, hogy történelmi alapokon állunk, mint a magyar zsidóság és mi is „a nemzet gyökeréből hajtottunk ki“ — mint Sztérény mondta a t. Házban.

Hogy megmagyarázzam e történelmi alapot, elég, ha Rózsa Sándorra utalok. A nemzet romantikus korszakait el sem tudom képzelni ilyen derék kalandorok nélkül, akik némi kockázat árán legendás hírnévre tehetnek szert. Mi azonban

nem mehetünk a délibábos rónára s karunk is gyenge volna a karikást forgatni. Családi hagyományaink a tőzsdét tüzték ki számunkra működési területül és mi itt tartjuk rettegésben a lelkeket. A legnagyobb hotelekben lakunk, mert szeretőink kényes izlése megköveteli a legfinomabb komfortot.

Ugy érezzük, hogy hozzátartozunk e romantikus és tragikus kor berendezéséhez. Mi adjuk benne a rikitó szint, mi izgatjuk a lelkeket briliánsokkal, selymes hölgyeinkkel, fogatokkal, virágos villáinkkal, hogy a nép vakon rohanjon bele a hazafiui elkeseredésbe, mi tartjuk ébren a luxust, mi mentjük meg e pusztát és sivár időkben a könnyelmű erkölcsöket, amelyek nélkül kipusztulnának a bárók, kabarék, orfeumok, elsötétednének a hotelkéjpaloták és zsiros korcsmák nyílnának a fényes körutakon, amelyekben bűdös dohányt szivnának és áporodott sört mérnének. Mi tartjuk főt a csempészetet, a dritte szortét mi hozatjuk, vannak parfümök, amelyeket egyenesen nekünk köszönhet Budapest és az ország.

Mikor mi ennyire diszitjük és tartalmazitjuk Pest mai életét, Ön, Pénzügyminiszter Ur, elég vakmerő ahhoz, hogy a közjó érdekében ellenünk rendszabályokat léptessen életbe, sőt mint előkelő tagjainktól halljuk: immár intenzivebb üldözésünkre gondol. Nem tudjuk ugyan, hogy egy jogállamban honnan veszi erre a bátorságot egy Pénzügyminiszter? Mi mindenesetre figyelmeztetjük Önt és Önön keresztül az u. n. közvéleményt, hogy immár nem vagyunk olyan elszigetelt jelenség, mint Rózsa Sándor, hanem széleskörű hálózatunk van, amelyik igen előkelő szálakkal dicsekedhetik. Ha tehát valaki ki mer velünk kezdeni, az legény legyen a talpán, különben — el-söpörjük.

Arról nem is beszélek, hogy mi-

lyen lelkiismeretlenség ilyen virágzó kereskedelmi ágat fejlődése első virágzásában tönkre tenni. Az egész hadjárat, amit ellenünk méltóztatott indítani, azt a látszatot kelti, hogy Ön is felült a napipolitika jelszavának, minők például: a tisztviselő-nyomor, munkanélküliség, zsidókérdés, keresztény kurzus, drágaság, anyagihiány és más ehhez hasonló múltó zavarok. Nagyfokú tájékozatlanság kell ahhoz, hogy valaki a felsorolt alantas célok szolgálataiba álljon és módfölött csodálkozunk azon, hogy mindezek a kérdések mai napig zavarják a főváros féltett és előkelő nyugalmát, ahelyett, hogy már régen átutalták volna a szolgabírák és csendőrök hatáskörébe.

Kiméretlen rendeleteit hagyja tehát abba. Fél lábunk ugyanis in mindig a börtönben van s most már egy napilapot sem tud az ember kezébe venni, mert mindig valami meglepetés várakozik benne. Elég gondot okoz nekünk metreszeink szélsége, nincs annyi idegszálunk, hogy elbirjuk az állam szekaturáit is. Ha nem szünteti meg kegyelmességed oktan támadásait, kénytelenek leszünk mi is nemzetközi szervezetünk révén bojkott alá venni Magyarországot, amelynek ujjaépítésében mi is ki akartuk venni megfelelő részünket. De mi Magyarországot alatt a régít értjük, ahol nincs keresztény kurzus, ahol a panamát nem muszáj titokban csinálni.

Nagyméltóságod bölcse belátása bizonyára meg fogja óvni az országot attól, hogy mi is bojkottáljunk.

Ebben a reményben zárom soraimat s még egyszer ismétlem: ne hívja ki Nagyméltóságod a végzetet szeretett hazánk ellen.

Maradtam legalázatosabb szolgája Pest, 1920. júniusában.

Dr. Valuta (Weisz) Mór.

A kém

A monoklija széditően villogott s olyan elegáns volt, mint amilyen Wiide Oszkár lehetett. Ugy mozgott, mint a világ legkitünőbb szalonszínésze s a beszéde olyan volt, mint egy finom diplomatáé. Határozottan szép férfi volt s a női szemek szívesen villantak feléje. Egy társadalmi intézménynél vezető-tisztséget töltött be és nagyszerű összeköttetései voltak. Szép magyar nevet viselt. De nem minden ösét hívták így.

Legutoljára egyik politikai klubban láttam, a kommunizmus bukása után. Egy hatalmas zsöllye mélyéről csillogott a monoklija, illatos cigarettából fujta a füstöt és valami nagyon okos dologról beszélt egy kissé unott, szenttelen arccal, tompa hangon. Egy ur — aki mellettem állott — fülembe sugta, hogy ez a legokosabb emberek egyike Budapesten és hogy azonkívül nagyon gazdag is, mert a felesége dús gazdag román arisztokrata hölgy. Valami nagy, ösztönös ellenszenv támadt bennem az elegáns fiatalemberrel szemben, aki körül jámboran csodálkozó arccal állottak a kopott-ruhájú klub-tagok.

Nem is lepelt meg tulságosan, amikor pár héttel ezelőtt azt hallottam róla, hogy letartóztatták, mint román kémét. Több hónapon át figyelték, de olyan ügyesen csinálta a dolgát, hogy csak a legnagyobb éberséggel és utánajárással tudtak ellene bizonyítékokat szerezni. Előkelő összeköttetéseit és barátságait persze mind latba vetette, hogy kimászhasson a csávából, de most az egyszer cserbenhagyta a szerencse. Kiderült róla, hogy hosszú évek óta kémkedéssel foglalkozik és azért furakodott be a legjobb körökbe, a legtekintélyesebb férfiak társaságába, hogy jó információkat szerezhessen, amit persze csengő arannyal fizetett az, akinek szüksége volt rá. Innét hát a széditő elegancia, a nagyszerű luxuszos élet, a kocsis, az autó, a

finom vacsorák és a mámorba ringató pezsgő.

Vajjon csakuqyan magyar ez az ember? Csakuqyan magyar anya szülte és magyar anya tanította imádságra? Nem. Ez lehetetlen. A szemeiben egy idegen világ tüzei lobognak és — amint hallom — az édesanyját Rosenthálnénak hívták, vagy Buchbergernének. Ami vég-eredményében mindegy.

Roboz Imre bandája

Ez a kirugott pesti sajtóbetyár Erdélyben fojtogatja már hónapok óta a magyarságot. Itt a pocsolyában élt, s az oláh megszállás alatt a hirhedt „Pesti Élet“ koronáiból játszotta a világit a Ritzben. Akkoriban az ő támogatására és védelmére adták ki az oláhok azt a rendeletet, amely szerint minden cenzurázott nyomtatvány a román kir. katonai parancsnokság védelme alatt áll.

Roboz Imre megugrott Pestről, mikor a nemzeti hadsereg bevonult és bandájával együtt Kolozsvárott ütötte fel sátrát. Nem kell hővebben magyarázni, hogy az erdélyi magyarságnak mégis csak fáj valami az oláh hocskor alatt. • Itt Pesten is esett egy-két szemrehányás részünkről a dicső „győztesekre“ vonatkozólag — ez azonban nem fájt Robozéknak. Egyrészt jobb is így, mert most elpirulhatnánk, hogy ez a Roboz szót emelt a magyarság érdekében. Roboz bandája most Erdélyben dolgozik. Spielik útján kilesik a magyar urak beszédjét, besugják a titkos összejöveteleket, akasztófára juttatják az elszánt diákokat s ujabban — virágzó leánykereskedelmet szerveztek. Roboz-Rinaldó ügynököket tart és külföldi bárók, zengerájok, mulatók számára angróban

szállítja az első és másodrangu leányanyagot. Roboz ur jól dolgozik és addig dolgozik, amíg az oláhoknak kellemetlen nem lesz, mert akkor vissza fogják zsuppolni Magyarországra, mint azt Putti Liával akarták tenni. De Roboz-Rinaldó gondol erre a katasztrófára is, ő már megkezdte a pénzgyűjtést, hogy szükség esetén elinalhasson semleges földre. Hogy Robozékat eddig is nem taposták el Kolozsvárott, azt a puritán oláh hadseregnek köszönhetik.

Robozék s a román hadsereg erkölcséről jellemző történetet hozott a napokban egy kolozsvári menekült.

—Van Roboznak egy Székely János nevű munkatársa. Göndörhaju zsidógyerek, arcátlan és komisz. A megszállás előtt Nagyváradon a Munkás Ujságban uszított az oláhok ellen, ő volt a váradi sajtó terroristája, aki Göndör Ferencet utánozta a vidéken. Mikor bejöttek Nagyváradra az oláhok, Budapestre menekült és itt bujkált előlük. Egy román detektív azonban felismerte és lecsipte. Nagyváradon állították törvényszék elé. Elitelték 3 esztendei börtönre. Ő volt az, aki a diktatura alatt Egerben azt írta, hogy ha a vörösök Váradra érnek, akkor minden burzsuj a Beiner-téri lámpavasakon fog lógni.

—Egyszer megyek az utcán és jön velem szembe, mint Székely János. Azt mondom neki:

— Mi az — maga szabadon van? Hiszen magát elitelték három esztendőre!

Félre huzott és azt felelte:

— Ne lármázzon! Éppen most van a román főhadnagy, aki a börtönparancsnokom, a menyasszonyomnál. Ilyenkor 2—3 órára kint sétálok a városban.

Fixelixir

rövid idő alatt haját erős **bajuszt**
és szakállt növeszt, ára 20 korona.

Szétküldi
Török József gyógyszerész
Budapest, VI., Király-u. 21.

**Bel- és külföldi illatszer,
pipere, háztartási, gaz-
dasági és fényképeszeti
cikkek állandóan raktáron.**

Postán is szállít utánvétellel!

RADÓ

„Madonna“
DROGÉRIA

Budapest, VII., Thököly-ut 7. sz.

RÉZGÁLIC legprimább, sötétkék
kristályos 1 kg K 45.—
RAFFIA, 1 kgr. K 65.—
Kenpor kénporozáshoz, 1 kg. K 28.—
Kénlap K 40.—, Vörösrézből készült
permetező, mosóüstök, pálinka-
iőzőüstök, forrasztó pákák nagy
választékban raktáron.

Szontágh Pál
részárugár
Telefon : József 99-44. Budapest, IX., Üllői-ut 19.

NE FOGADJON EL MÁST, CSAK

1000-JÓ

védjegyű csomagolt

FÜSZEREKET

mert ezek valódi-
sága elismert.

Minden jobb üzletben kapható.

Brilliánst,

gyöngyöt, aranyat, platinát és
ezüstöt horribilis áron vesznek

Telefon
József
52-64.

Singer Testvérek

VII., Rottenbiller-utca 24.

BÉRAUTÓK

Cimre
figyelni!

nyitott, csukott, elegáns kocsik
külföldre, vidékre és a városban
bármely időben kaphatók a

Király Automobil R.-T.-nél

Budapest, VII., Király-utca 11.
TELEFON : József 124-01, 124-02, 124-03.

NAGY és VÉRTES

Telefon :
125-34

R.-T.

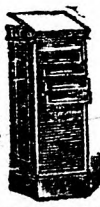
Telefon :
125-34

amerikai iroda-
berendezési
vállalat

Budapest, V., Arany János-u. 20

Közvetlen
behozatal.
Svédbutorok
Eredeti ame-
rikai buto-
rok. Egyes
darabok, va-
lamint teljes
iroda- és
bankberen-
dezések.

BALATON-LELLE

Szálloda és Penzió

Kellemes magas park a tó part-
ján. Csónakpark. Lawn-Tennis.
Telefon. — Bérlet : FÖRSTER
KONRÁD, Budapest, III. ker.,
□ Zsigmond-utca 60. szám. □

Poloska- és molyirtást

garanciával végez

FISCHER VACUUM R. T.

VII., Dob-utca 90. (Saját ház.)
TELEFON : József 10-72 és
József 60-88.

